Lietas arhīva Nr. K69-0714-24/19
ECLI:LV:KURT:2024:1015.19210443424.1.S

Kurzemes rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2024.gada 15.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ilze Apse,
piedaloties prokurorei Revitai Freibergai
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez atbilstošās kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) alkohola ietekmē un izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar Kurzemes rajona tiesas 2024.gada 12.augusta spriedumu, kas stājās spēkā 2024.gada 23.augustā, /pers. A/ noteikts papildsods – tiesību ierobežošana, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 6 gadiem 10 mēnešiem 3 dienām.

2024.gada 5.oktobrī ap plkst.15.40 /pers. A/, zinot, ka ar iepriekš norādīto tiesas spriedumu noteiktais papildsods nav izciests, alkohola ietekmē (minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,57 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs) vadīja automašīnu /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ /Nosaukums A/, līdz autoceļa 42.kilometrā tika aizturēts. /pers. A/, vadot transportlīdzekli, ignorēja tiesas nolēmumu, kas aizliedz vadīt transportlīdzekļus, tādā veidā izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar šādu rīcību /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

[2] Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu viņam izvirzītajās apsūdzībās atzina pilnībā, neapstrīdēja noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas faktiskos apstākļus un kvalifikāciju. Apsūdzētais pieteica lūgumu neveikt lietā pierādījumu pārbaudi.

[3] Tiesa, izskaidrojot procesa dalībniekiem pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tas ir, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma neveikt pierādījumu pārbaudi, jo tai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu un apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi.

Motīvu daļa

[4] Tiesa atzīst par pilnībā pierādītu, ka apsūdzētais /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, apsūdzētā /pers. A/ darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi klasificējami kā mazāk smagi noziegumi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošiem apstākļiem apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas atzīstama vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu /pers. A/ atbildību pastiprina apstāklis, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.panta prasībām, nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā soda mērķi, katra izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, viņa attieksmi pret apsūdzību, atbildību mīkstinošos un atbildību apstiprinošos apstākļus.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personu raksturojošos datus, noskaidrots, ka apsūdzētais vairakkārt tiesāts, tai skaitā par analoģisku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, sodāmības nav dzēstas, (*lietas 33., 34.-38.lapa un Tiesu informācijas sistēmā pieejamā informācija*), apgādībā pieci nepilngadīgi bērni, strādā pastāvīgu darbu lauksaimniecībā. Tiesas sēdē apsūdzētais izdarīto nožēloja, norādīja, ka vēlas laboties, dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

[5] Pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā apsūdzētā /pers. A/ personību, viņa attieksmi pret nodarījumiem, tiesas sēdē izteikto nožēlu par izdarīto, to ka /pers. A/ jaunus noziedzīgus nodarījums izdarījis nedzēstu sodāmību un neizciesta soda laikā pēc tam, kad ar Kurzemes rajona tiesas 2024.gada 12.augusta Kurzemes rajona tiesas spriedumu, kas stājās spēkā 2024.gada 23.augustā viņam bija noteikts sods brīvības atņemšana un transportlīdzekļa tiesību atņemšana, kas apsūdzēto nav motivējis ievērot likumu. Viens no viņam inkriminētajiem nodarījumiem tieši saistīts ar tiesas sprieduma nepildīšanu, kas tiesas ieskatā pie soda noteikšanas vērtējams kā apsūdzētā personību negatīvi raksturojošs apstāklis. /pers. A/ neizciesta soda laikā, izdarījis jaunus noziedzīgus nodarījumus, kas tiesai ļauj secināt, ka apsūdzētais ir persona ar tendenci izdarīt likumpārkāpumus.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem.

Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi. Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*skat. Augstākās tiesas 2018.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J-348/2018*).

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā, ka /pers. A/ izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar tiesu, kas izpaudās vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču minētais apstāklis nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ piemērojams brīvības atņemšanas sods, ar alternatīva soda piemērošanu nav iespējams sasniegt soda mērķi, proti, apsūdzētais ir vairākkārt tiesāts un jaunus noziedzīgus nodarījumus izdarījis neizciesta soda laikā, kas liecina, ka iepriekšējie /pers. A/ piemērotie sodi nav sasnieguši soda mērķi-panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tiesas ieskatā sods apsūdzētajam nosakāms brīvības atņemšanas soda veidā un šāds soda veids ir atbilstošs /pers. A/ nodarījumiem.

Nosakot konkrētu brīvības atņemšanas soda termiņu par katru noziedzīgo nodarījumu, tiesa ņem vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto un lietā konstatētos atbildību mīkstinošos, un atbildību pastiprinošos apstākļus. Tiesa uzskata, ka nav nepieciešama ilgstoša /pers. A/ izolācija no sabiedrības, lai pēc iespējas drīzākā laikā viņam dotu iespēju atgriezties brīvībā un laboties, pierādīt sev un sabiedrībai, ka spēj dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija kā obligātu paredz arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz pieciem gadiem.

Attiecībā par apsūdzētā norādi uz apstākļiem, kas saistīti ar to, ka viņa apgādībā pieci nepilngadīgi bērni, tiesa ņem vērā, ka šis apstāklis, /pers. A/ pastāvēja un bija zināms arī pirms noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, taču tas netraucēja apsūdzētajam izdarīt likumpārkāpumus, neaizdomājoties par eventuālajām sekām personīgajā dzīvē.

Tiesa pievienojas judikatūrā nostiprinātajai atziņai, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana neveicina soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 8.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmumu lietā Nr.SKK306/2014, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015.gada 21.decembra lēmumu lietā Nr.SKK – 743/2015*).

Nesamērīgi mīksta soda noteikšanas gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam, kā arī vainīgā personībai.

[6] Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības sods /pers. A/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, daļēji saskaitot noteiktos sodus. Galīgais sods pēc spriedumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu nosakāms noteiktajam sodam pilnībā pievienojot neizciesto sodu-īslaicīgu brīvības atņemšanu un daļēji pievienojot neizciesto papildsodu-transportlīdzekļa tiesību atņemšanu.

Piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, tiesa ņem vērā apsūdzētā vēlmi laboties un dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

Neizciestā soda daļa uz sprieduma taisīšanas brīdi, pēc Kurzemes rajona tiesas 2024.gada 12.augusta sprieduma ir transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana 6.gadi 8 mēneši. Īslaicīgas brīvības atņemšanas sods-1 mēnesis /pers. A/ nav izciests.

[7] Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[13] panta piekto daļu konfiskācijai pakļauj noziedzīgu nodarījumu izdarījušai personai piederošu transportlīdzekli, ar kuru tā izdarījusi šā likuma 262. vai 262.[1] pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Krimināllikuma 70.[14] panta 1.[1] daļa noteic, ka, ja izdarīts šā likuma 262. vai 262.[1] pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ar transportlīdzekli, kas pieder citai personai, no noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas piedzen pilnu vai daļēju šā transportlīdzekļa vērtību.

No Valsts akciju sabiedrības "Ceļu satiksmes drošības direkcija" Informatīvās sistēmas izdrukas redzams, ka transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašnieks nav apsūdzētais /pers. A/ (*lietas 9.lapa*).

No policijas inspektora Valsts amatpersona 2024.gada 8.oktobra uzziņas redzams, ka transportlīdzeklim "/TL marka/" ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, ņemot vērā tā vispārējo tehnisko un vizuālo stāvokli, izmantojamo degvielas tipu, nobraukumu un pieejamo informāciju par līdzīgas komplektācijas un tehniskā stāvokļa automašīnas tirgus cenām, noteikta vidējā vērtība 2 500 EUR (*lietas 11.lapa*). Transportlīdzekļa vērtība tiesas sēdē netika apstrīdēta.

Tiesa atzīst, ka transportlīdzekļa transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vērtība noteikta pamatoti, jo tikusi izvērtēta līdzvērtīgu transportlīdzekļu (pēc modeļa, vecuma, motora tilpuma, patērējamās degvielas veida) tirgus vērtība interneta sludinājumu portālā, līdz ar to pilnā apmērā piedzenama no apsūdzētā.

Finanšu līdzekļu par konfiscējamās mantas aizstāšanu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. A/ nosakāms 30 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

[8] 2024.gada 8.oktobrī /pers. A/ piemērots drošības līdzeklis-uzturēšanās noteiktā vietā (*lietas 41.lapa*). Tiesas ieskatā minētais drošības līdzeklis /pers. A/ atstājams līdz spriedums stājas spēkā.

[9] CD-R ar videoierakstiem no /Nosaukums A/novada pašvaldības policijas darbinieku ķermeņa kameras un dienesta transportlīdzekļa, kas Kriminālprocesa likuma 135.panta izpratnē ir dokuments-glabājams pie lietas materiāliem.

[10] Manta, kurai uzlikts arests un lietisko pierādījumu lietā nav.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu daļēji saskaitot sodus pēc noziedzīgu nodarījumu kopības /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu pēc spriedumu kopības noteiktajam sodam pilnībā pievienot neizciesto pamatsodu-īslaicīgu brīvības atņemšanu un daļēji pievienot neizciesto papildsodu-transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu pēc Kurzemes rajona tiesas 2024.gada 12.augusta sprieduma, galīgo sodu /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņiem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.

Drošības līdzekli-uzturēšanos noteiktā vietā-/pers. A/ atstāt līdz spriedums stājas spēkā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[13] panta piekto daļu un 70.[14] panta 1.[1] daļu piedzīt no /pers. A/ valsts labā transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vērtību-2 500 EUR (divi tūkstoši pieci simti *euro*).

Finanšu līdzekļu par konfiscējamās mantas aizstāšanu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. A/ noteikt 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

CD-R ar videoierakstiem no /Nosaukums A/novada pašvaldības policijas darbinieku ķermeņa kameras un dienesta transportlīdzekļa atstāt glabāt pie krimināllietas.

Spriedumu daļā par sodu vai sakarā ar procesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese I.Apse